

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

ว่าด้วยการปฏิบัติและประสานงานกรณีทหารถูกหาว่ากระทำความผิดอาญา

พ.ศ.๒๕๔๔

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงข้อตกลงระหว่างกระทรวงกลาโหมกับกระทรวงมหาดไทยเรื่องการปฏิบัติและประสานงานเกี่ยวกับกรณีทหารเป็นผู้เสียหายหรือเป็นผู้ต้องหาในความผิดอาญาเนื่องจากบัดนี้มีการโอนกรมตำรวจจากกระทรวงมหาดไทยไปจัดตั้งเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับตำรวจทหาร พนักงานฝ่ายปกครอง และวิธีพิจารณาความอาญาใหม่แล้ว ประกอบกับข้อตกลงบางข้อไม่สอดคล้องกับการดำเนินกระบวนการยุติธรรมในเวลาปกติอันมิใช่ภาวะสงคราม จึงสมควรปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับสภาพสังคมและกฎหมาย โดยเฉพาะประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อีกทั้งควรกำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติให้ชัดเจน สะดวกต่อผู้ปฏิบัติและสามารถดำเนินการได้รวดเร็วไม่เสียหายต่อรูปคดีโดยคำนึงถึงหลักความสามัคคีปรองดอง และหลักการประสานงานระหว่างตำรวจทหารกับพนักงานฝ่ายปกครองในการร่วมมือและอำนวยความสะดวก เพื่อป้องกัน ป้องกัน หรือระงับเหตุวิวาทมิให้ลุกลามต่อไป อันจะช่วยรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมได้ ประการหนึ่งขณะเดียวกันก็คำนึงถึงแบบธรรมเนียมของแต่ละฝ่าย ตลอดจนความจำเป็นขององค์กรในการดูแลรักษาสถานที่ ยานพาหนะ และอาวุธยุทโธปกรณ์ของตนให้ปลอดภัยและปกครองดูแลบุคลากรให้อยู่ในวินัยและได้รับการปฏิบัติอย่างมีศักดิ์ศรี เป็นธรรมตามควรแก่กรณี แต่ทั้งนี้ต้องมีให้กระทบต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น หรือฝ่าฝืนกฎหมายที่มีเพื่อคุ้มครองบุคคลทั่วไปโดยเสมอกัน อันเป็นการต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) และ (๙) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๒๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของ คณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิบัติและ
ประสานงานกรณีทหารถูกหาว่ากระทำความผิดอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

๓.๑ ข้อตกลงระหว่างกระทรวงกลาโหม กับ กระทรวงมหาดไทย เรื่อง
การปฏิบัติและประสานงานเกี่ยวกับกรณีที่ทหารเป็นผู้เสียหายหรือเป็นผู้ต้องหาในความผิดอาญา
พ.ศ. ๒๕๔๘

๓.๒ ข้อตกลงระหว่างกระทรวงกลาโหมกับกระทรวงมหาดไทย เรื่องการปฏิบัติและ
ประสานงานเกี่ยวกับกรณีที่ทหารเป็นผู้เสียหาย หรือเป็นผู้ต้องหาในความผิดอาญา พ.ศ. ๒๕๔๘ (ฉบับที่ ๑)
พ.ศ. ๒๕๐๗

๓.๓ ข้อตกลงระหว่างกระทรวงกลาโหมกับกระทรวงมหาดไทย เรื่อง
การปฏิบัติและประสานงานเกี่ยวกับกรณีที่ทหารเป็นผู้เสียหาย หรือเป็นผู้ต้องหาในความผิด
อาญา พ.ศ. ๒๕๔๘ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๒

๓.๔ ข้อตกลงระหว่างกระทรวงกลาโหมกับกระทรวงมหาดไทย เรื่อง
การปฏิบัติและประสานงานเกี่ยวกับกรณีที่ทหารเป็นผู้เสียหาย หรือเป็นผู้ต้องหาในความผิด
อาญา พ.ศ. ๒๕๔๘ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๘

๓.๕ ข้อตกลงระหว่างกระทรวงกลาโหมกับกระทรวงมหาดไทย เรื่อง
การปฏิบัติและประสานงานเกี่ยวกับกรณีที่ทหารเป็นผู้เสียหาย หรือเป็นผู้ต้องหาในความผิด
อาญา พ.ศ. ๒๕๔๘ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๕

บรรดาข้อตกลง ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วใน
ระเบียบนี้หรือขัดแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“เขตที่ตั้งทหาร” หมายความว่า อาคาร สถานที่หรือบริเวณซึ่งมีหน่วยทหาร
ตั้งอยู่

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการว่าด้วยการปฏิบัติและ

ประธานงานกรณีทหารถูกหาว่ากระทำความผิดอาญา

“ตำรวจ” หมายความว่า ข้าราชการตำรวจตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการตำรวจ

“ทหาร” หมายความว่า ข้าราชการทหาร ทหารกองประจำการ และนักเรียนในสังกัดกระทรวงกลาโหม ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการทหาร

“พนักงานฝ่ายปกครอง” หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งมิใช่ตำรวจและทหาร แต่มีอำนาจหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือกฎหมายอื่น

“สิ่งสื่อสาร” หมายความว่า รวมถึง จดหมาย โทรศัพท์ โทรเลข โทรสาร โทรพิมพ์ วิทยุ และการติดต่อสื่อสารส่งข้อความทางอิเล็กทรอนิกส์ทุกชนิด

ข้อ ๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้

หมวด ๑

คณะกรรมการว่าด้วยการปฏิบัติและประธานงาน

กรณีทหารถูกหาว่ากระทำความผิดอาญา

ข้อ ๖ องค์ประกอบของคณะกรรมการ

ให้มีคณะกรรมการว่าด้วยการปฏิบัติและประธานงานกรณีทหารถูกหาว่ากระทำความผิดอาญาคณะหนึ่ง ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม	เป็นประธานกรรมการ
(๒) ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ	เป็นรองประธานกรรมการ
(๓) ปลัดกระทรวงกลาโหม	เป็นกรรมการ
(๔) ปลัดกระทรวงมหาดไทย	เป็นกรรมการ
(๕) ปลัดกระทรวงยุติธรรม	เป็นกรรมการ
(๖) ผู้บัญชาการทหารสูงสุด หรือผู้บัญชาการเหล่าทัพ
ที่ผู้บัญชาการทหารสูงสุดมอบหมาย	เป็นกรรมการ
(๗) รองอัยการสูงสุดคนหนึ่งตามที่อัยการสูงสุด
มอบหมาย	เป็นกรรมการ

- (๘) ข้าราชการตำรวจระดับผู้บัญชาการขึ้นไปคนหนึ่งตามที่
 ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติมอบหมาย เป็นกรรมการ
 (๙) อธิบดีกรมการปกครอง เป็นกรรมการ
 (๑๐) เจ้ากรมพระธรรมนูญ เป็นกรรมการและเลขานุการ

ข้อ ๗ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) วางมาตรการป้องกัน แก้ไข วินิจฉัย สั่งการหรือให้คำแนะนำแก่เจ้าหน้าที่ หรือผู้เสียหายที่ร้องเรียนเมื่อมีปัญหาในทางปฏิบัติอันเกิดจากการใช้ระเบียบนี้ ในกรณี que เห็น ว่า ปัญหาใดเป็นเรื่องสำคัญอันควรได้รับคำวินิจฉัยหรือสั่งการให้มีผลเป็นการทั่วไปให้เสนอ นายกรัฐมนตรี เพื่อพิจารณา

(๒) ออกข้อกำหนดเกี่ยวกับแบบของหนังสือ ขั้นตอนหรือรายละเอียดในการปฏิบัติ และ ประสานงานกรณีทหารถูกหาว่ากระทำความผิดอาญา ตลอดจนข้อกำหนดว่าด้วยการประพฤติ ปฏิบัติตนของทหาร พนักงานฝ่ายปกครอง และตำรวจ ในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม ข้อกำหนดดังกล่าวให้มีผลเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๓) เสนอ นายกรัฐมนตรี ให้พิจารณาปรับปรุงแก้ไขกฎ ระเบียบ คำสั่ง หรือ ข้อบังคับ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติ และประสานงานกรณีทหารถูกหาว่ากระทำความผิดอาญา

(๔) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน หรือมอบหมายให้บุคคลใดช่วยใน การปฏิบัติงานของคณะกรรมการ

บุคคลใดเห็นว่าตนหรือสมาชิกในครอบครัวของตน ได้รับความเสียหายหรือ ความไม่เป็นธรรม เนื่องจากการที่ทหาร พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ อังการปฏิบัติตาม ระเบียบนี้หรือละเลยการปฏิบัติตามระเบียบนี้ บุคคลนั้นมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการหรือ ผู้ที่คณะกรรมการมอบหมายเพื่อแนะนำวินิจฉัยหรือสั่งการได้ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่ คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๒

การประสานงานระหว่างทหารกับพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ

ข้อ ๘ การประสานงานก่อนเกิดเหตุ

ให้ผู้บังคับบัญชาของทหาร พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ส่งเสริมและสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายมีความสามัคคีระหว่างกัน และพยายามป้องกันหรือระงับความขัดแย้งเพื่อมิให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยขึ้น โดยเฉพาะในบริเวณนอกเขตที่ตั้งทหาร ในการนี้ พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจอาจขอให้ฝ่ายทหารจัดส่งสารวัตรทหารหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารไปร่วมรักษาความสงบเรียบร้อยในบางสถานที่หรือบางโอกาสเพื่อป้องปรามหรือป้องกันเหตุร้ายได้ตามความจำเป็น

ข้อ ๙ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจขอความร่วมมือจากทหาร

ในกรณีที่พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจสืบทราบว่าทหารจะกระทำความผิดอาญา ใช้อิทธิพลในทางมิชอบ ก่อเหตุเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนหรือจะมีการก่อเหตุวิวาทนอกเขตที่ตั้งทหาร ไม่ว่าจะเป็นการกระทำโดยฝ่ายทหารทั้งหมด หรือมีทหารร่วมอยู่ด้วย ให้พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจตักเตือนห้ามปรามไปตามอำนาจหน้าที่ ถ้าเกรงว่าจะไม่เป็นผลให้แจ้งเหตุแก่ฝ่ายทหารโดยด่วนเพื่อขอความร่วมมือในการสอดส่องตรวจตรา ระงับยับยั้งหรือป้องกันมิให้เหตุร้ายเกิดขึ้น

เมื่อมีการร้องขอหรือแจ้งเหตุดังกล่าว ให้ฝ่ายทหารให้ความร่วมมือตามความจำเป็น ทั้งนี้ ทหาร พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่เพื่อระงับเหตุต้องสวมเครื่องแบบส่วนจะนำอาวุธไปด้วยหรือไม่ ให้อยู่ในดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาที่เป็นหัวหน้าหน่วยของฝ่ายนั้นๆ แต่มิให้ใช้อาวุธ เว้นแต่จะมีความจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ หัวหน้าชุดของแต่ละฝ่ายที่จะควบคุมไปต้องเป็นข้าราชการ นายทหาร หรือนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร ห้ามมิให้ทหาร พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่มีได้รับคำสั่ง ไปยังสถานที่นั้นเองเป็นอันขาด

ข้อ ๑๐ ทหารขอความร่วมมือจากพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ

เมื่อฝ่ายทหารจับกุมตัวทหารที่ถูกหาว่ากระทำความผิดวินัยทหารหรือกระทำความผิด

อาญาได้ และประสงค์จะใช้สถานที่ สิ่งสื่อสาร หรือยานพาหนะของพนักงานฝ่ายปกครอง หรือ ตำรวจ เพื่อการสอบสวน หรือดำเนินการในส่วนของการให้ขอความร่วมมือจากพนักงาน ฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้ตามความจำเป็น

ข้อ ๑๑ หน่วยประสานงาน

การร้องขอ การขอความร่วมมือหรือการแจ้งเหตุใด ๆ ต่อฝ่ายทหารตามระเบียบนี้ นอกจากการประสานงานกับผู้บังคับบัญชาต้นสังกัดของทหารผู้เกี่ยวข้อง หรือหน่วยทหารในเขต ที่ตั้งทหารซึ่งใกล้ที่สุดกับบริเวณที่เกิดเหตุ หรือเชื่อว่าจะเกิดเหตุโดยใช้สิ่งสื่อสารแล้ว พนักงาน ฝ่ายปกครอง หรือตำรวจอาจประสานโดยใช้สิ่งสื่อสารกับหน่วยทหารอื่นในพื้นที่ได้ตามความ จำเป็น

ข้อ ๑๒ การรายงานคดี

ในกรณีที่นายทหารชั้นสัญญาบัตรประจำการหรือข้าราชการกลาโหมพลเรือนชั้น สัญญาบัตรต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาอันมิใช่ความผิดลหุโทษความผิดประเภทที่ พนักงานสอบสวนมีอำนาจเปรียบเทียบได้ หรือคดีที่เสร็จสิ้น หรือระงับไปในชั้นพนักงาน สอบสวนแล้ว ให้พนักงานสอบสวนรายงานคดีตามลำดับถึงผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ ได้รับมอบหมายเพื่อแจ้งให้กระทรวงกลาโหมทราบ

หมวด ๓

การจับกุม การควบคุมและการรับตัวทหารไปควบคุม

ข้อ ๑๓ การจับกุมทหาร

ในกรณีมีคำสั่ง หรือหมายของศาลให้จับทหารผู้ใด ให้พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาของทหารผู้นั้นทราบใน โอกาสแรก เว้นแต่เป็นการกระทำ ความผิดซึ่งหน้าหรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่นที่กฎหมายให้จับได้โดยไม่ต้องมีหมาย หรือมีเหตุอัน ควรเชื่อว่าทหารผู้นั้น จะหลบหนีการจับกุมตามหมาย

ในการจับกุมทหารผู้ใด ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจแจ้งให้ทหารผู้นั้น ไปยังที่ทำการของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หากไม่ยอมไป ชัดขวางหรือมีเหตุอันควร เชื่อว่าจะหลบหนีให้จับกุมได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและตาม

รัฐธรรมนูญมาตรา ๒๓๗ โดยอาจร้องขอให้สารวัตรทหารช่วยควบคุมตัวผู้นั้นไปส่งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจก็ได้ หากทหารมีจำนวนมาก ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจรีบแจ้งให้ฝ่ายทหารทราบโดยเร็วเพื่อมาช่วยระงับเหตุและร่วมมือในการจับกุมทหารผู้กระทำผิดไปดำเนินคดี

ในการจับกุมตามวรรคหนึ่ง หากทหารผู้นั้นสวมเครื่องแบบอยู่ให้ปฏิบัติตามข้อ ๑๔ โดยอนุโลม และหลีกเลี่ยงการใช้เครื่องพันธนาการ เว้นแต่มีความจำเป็นอย่างยิ่งและมีให้ใช้อาวุธระหว่างการจับกุมโดยไม่จำเป็น

ถ้าเป็นกรณีทหารและตำรวจ หรือพนักงานฝ่ายปกครองกำลังก่อการวิวาทกันให้รีบรายงานผู้บังคับบัญชาของแต่ละฝ่ายทราบทันที และให้ผู้บังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องรีบออกไประงับเหตุโดยเร็ว ส่วนการดำเนินการขั้นต่อไปให้ปฏิบัติตามความในวรรคก่อน

ข้อ ๑๔ การควบคุมตัวทหาร

การควบคุมตัวทหารที่ถูกหาว่ากระทำความผิดอาญา และถูกจับกุมตัวไปยังที่ทำการของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าทหารที่ถูกจับกุมและควบคุมตัวสวมเครื่องแบบ ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจดำเนินการดังนี้

(๑) แนะนำให้ทหารผู้นั้นทราบถึงเกียรติของเครื่องแบบทหาร และขอให้พิจารณาว่าจะถอดเครื่องแบบหรือไม่

(๒) ถ้าทหารไม่ยอมถอดเครื่องแบบ ให้แจ้งฝ่ายทหารทราบเพื่อจัดส่งเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารมาแนะนำให้ทหารถอดเครื่องแบบแล้วดำเนินการตามวรรคแรก หากฝ่ายทหารไม่มาภายในระยะเวลาอันสมควรหรือระยะเวลาที่กำหนด หรือดำเนินการใดๆ และไม่เป็นผล ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจปฏิบัติตามวรรคแรกได้ และบันทึกเหตุผลไว้ แล้วแจ้งเหตุนี้ให้ฝ่ายทหารทราบ

ข้อ ๑๕ การปล่อยชั่วคราว

การปล่อยชั่วคราว หรือการพิจารณาคำขอประกันทหารผู้ต้องหาให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๓๘ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและระเบียบปฏิบัติว่าด้วยการนี้เช่นเดียวกับผู้ต้องหาทั่วไป

ข้อ ๑๖ การรับตัวทหาร

เมื่อควบคุมตัวทหารไว้ตามข้อ ๑๔ แล้ว ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจแจ้งการจับกุมให้ฝ่ายทหารที่เป็นผู้บังคับบัญชาของทหารผู้นั้นทราบทางสิ่งสื่อสาร หรือหนังสือ โดยไม่ชักช้าและให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) หากฝ่ายทหารแจ้งว่าไม่ประสงค์จะรับตัวผู้ต้องหาขึ้นไปหรือไม่มาขอรับตัวภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้พนักงานสอบสวนควบคุมตัวและดำเนินการไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่ฝ่ายทหารอาจแจ้งขอรับตัวมาภายหลังจากนั้นได้ ในกรณีเช่นนี้ให้ดำเนินการตาม (๒)

(๒) หากฝ่ายทหารแจ้งว่าประสงค์จะรับตัวผู้ต้องหาไปจากพนักงานสอบสวน ก็ให้นำหนังสือขอรับตัวผู้ต้องหามาแสดงต่อพนักงานสอบสวน ในกรณีนี้ให้พนักงานสอบสวนทำหนังสือส่งมอบตัว และให้บันทึกเป็นหลักฐานรวมเข้าสำนวนไว้ พร้อมกับลงบันทึกในรายงานประจำวันด้วย

(๓) หากพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเห็นว่ามีความจำเป็นในทางคดีที่จะต้องนำตัวทหารไปดำเนินการ เพื่อประโยชน์แก่การรวบรวมพยานหลักฐานนอกจากการสอบปากคำ เช่น การนำชี้สถานที่เกิดเหตุ การชี้ตัว การทำแผนประทุษกรรม อาจขอดำเนินการก่อนที่จะส่งมอบตัวทหารผู้ต้องหาให้ฝ่ายทหารรับตัวไปได้ ในกรณีเช่นนี้ถ้าผู้ต้องหาต้องการให้ฝ่ายทหาร ทนายความ หรือผู้อื่นซึ่งตนไว้วางใจอยู่ในสถานที่นั้นด้วยก็ให้อนุญาตตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๔๑ และมาตรา ๒๔๒

หนังสือขอรับตัว และหนังสือส่งมอบตัวผู้ต้องหาข้อนี้ให้เป็นไปตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด

ในการรับตัวทหารไปจากพนักงานสอบสวน หากพนักงานสอบสวนเห็นควรให้ฝ่ายทหารควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้เพื่อประโยชน์ทางคดีก็ให้แจ้งเป็นหนังสือและให้ฝ่ายทหารดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลทหาร

การรับตัวทหารที่ได้รับบาดเจ็บและถูกควบคุมตัวไว้ ณ สถานพยาบาลให้ดำเนินการดังกล่าวข้างต้น แต่ให้พนักงานสอบสวนแจ้งผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องทราบด้วย

หมวด ๔

การตรวจค้น

ข้อ ๑๗ การตรวจค้นตัวบุคคล

การตรวจค้นตัวทหารให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ข้อ ๑๘ การตรวจค้นสถานที่และที่รโหฐาน

การตรวจค้นสถานที่และที่รโหฐานของทหารที่ไม่เกี่ยวกับราชการทหารให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๓๘

การตรวจค้นสถานที่และที่รโหฐาน อันเป็นเขตที่ตั้งทหารหรือของทางราชการทหารนอกจากจะต้องปฏิบัติตามวรรคก่อนแล้ว ให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจค้นแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้รับผิดชอบเขตที่ตั้งทหารนั้นส่งผู้แทนไปอยู่ในการตรวจค้นด้วย

ข้อ ๑๙ การตรวจค้นยานพาหนะ

การตรวจค้นยานพาหนะของทหารไม่ว่าจะเป็นของส่วนตัว หรือทางราชการทหารหรือการค้นตัวทหารที่อยู่ในยานพาหนะนั้นไม่ว่าจะสวมเครื่องแบบหรือไม่ก็ตาม ให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และรัฐธรรมนูญและให้ทหารผู้ครอบครอง หรือผู้ควบคุมยานพาหนะให้ความร่วมมือและความสะดวกจนกว่าการตรวจค้นจะเสร็จสิ้น

การตรวจค้นยานพาหนะของทางราชการทหาร เช่น รถสงคราม เครื่องบิน เรือ ซึ่งชักธงราชนาวีขณะปฏิบัติหน้าที่ราชการ และมีนายทหารชั้นสัญญาบัตรควบคุมยานพาหนะนั้นมา ผู้มีอำนาจหน้าที่ตรวจค้นจะตรวจค้นได้ต่อเมื่อมีหนังสืออนุมัติจากผู้บังคับบัญชายานพาหนะนั้น ๆ ตั้งแต่ชั้นผู้บัญชาการกองพลหรือเทียบเท่าขึ้นไป

การตรวจค้นยานพาหนะของทางราชการทหารอันผู้บังคับบัญชาฝ่ายทหาร ผู้เป็นหัวหน้าของหน่วยนั้นมีหนังสือรับรองว่าจะเป็นเหตุให้การปฏิบัติกรยุทธพึงเสียเปรียบให้งดการตรวจค้น

ข้อ ๒๐ การตรวจค้นสิ่งของราชการลับ

ในการตรวจค้น ถ้าได้รับแจ้งจากฝ่ายทหารว่าสิ่งของใดเป็นราชการลับทางทหารให้ดำเนินการดังนี้

(๑) เมื่อนายทหารชั้นสัญญาบัตรที่เป็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องทำหนังสือรับรองกำกับสิ่งของนั้นและแจ้งให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจทราบ ให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ตรวจค้นงดเว้นการตรวจเฉพาะสิ่งของดังกล่าว แล้วทำบันทึกเหตุงดเว้นการตรวจค้น พร้อมทั้งลงชื่อรับรองทุกฝ่ายแล้วรีบรายงานผู้บังคับบัญชาทราบ

(๒) ถ้าผู้มีอำนาจหน้าที่ตรวจค้นซึ่งมีตำแหน่งตั้งแต่ชั้นปลัดอำเภอหรือหัวหน้าสถานีตำรวจขึ้นไปยังติดใจสงสัยที่จะตรวจค้น ให้ทำเครื่องหมายลงชื่อทุกฝ่ายปิดผนึกหรือกำกับไว้ที่หีบห่อหรือภาชนะบรรจุสิ่งของนั้น แล้วจัดส่งสิ่งของนั้นไปยังสถานที่ปลายทางตามที่ตกลงกันเพื่อร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการเปิดตรวจสิ่งของนั้นต่อไป

ถ้าสิ่งของใดอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้ตรวจค้น หรือก่อให้เกิดความเสียหาย อันจะทำให้ทางราชการได้รับความเสียหาย ไม่ว่าจะเป็นสิ่งของราชการลับหรือไม่ก็ตาม ให้ดำเนินการตามวรรคก่อนโดยอนุโลม

การตรวจค้นสิ่งของใด อันผู้บังคับบัญชาฝ่ายทหารผู้เป็นหัวหน้าของหน่วยนั้นมีหนังสือรับรองว่าจะเป็นที่เหตุให้การปฏิบัติกรณียุทธพิงเสียเปรียบ ในห้วงการตรวจค้น

ข้อ ๒๑ การประสานการตรวจค้น

ในการตรวจค้นตัวบุคคลสถานที่และที่รโหฐานยานพาหนะ หรือสิ่งของตามหมวดนี้ ให้กระทำในเวลาและสถานที่อันสมควร โดยใช้ความสุภาพนุ่มนวลตามควรแก่กรณี ถ้ามีสารวัตรทหารอยู่ ณ สถานที่ หรือบริเวณที่จะตรวจค้น ให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ตรวจค้นประสานโดยขอสารวัตรทหารมาร่วมเป็นพยานในการตรวจค้นด้วย แต่ถ้าไม่มีหรือมีแต่สารวัตรทหารไม่ยินยอมร่วมเป็นพยานก็ให้บันทึกไว้ และเมื่อผู้มีอำนาจหน้าที่ตรวจค้นดำเนินการเสร็จแล้วให้ทำบันทึกพร้อมกับให้ทุกฝ่ายลงชื่อรับรองและต่างยึดถือไว้ฝ่ายละหนึ่งฉบับ

หมวด ๕

การสอบสวน

ข้อ ๒๒ การสอบสวนคดีทหาร

ฝ่ายทหารจะทำการสอบสวนการกระทำความผิดของทหารตามกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลทหารได้เฉพาะกรณีดังต่อไปนี้

(๑) คดีที่อยู่ในอำนาจศาลทหารตามกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลทหาร

(๒) คดีที่ผู้กระทำผิด และผู้เสียหายต่างอยู่ในอำนาจศาลทหารด้วยกันตามกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลทหาร ไม่ว่าจะเกิดขึ้นในเขตที่ตั้งทหารหรือไม่ก็ตาม

(๓) คดีอาญาที่เกี่ยวข้องด้วยวินัยทหารตามกฎหมายว่าด้วยวินัยทหาร

(๔) คดีอาญาที่เกี่ยวข้องกับความลับของทางราชการทหาร

ในกรณีที่ฝ่ายทหารร้องขอให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนโดยลำพังหรือร่วมกับฝ่ายทหารหรือช่วยดำเนินการอย่างอื่น เพื่อประโยชน์ในการรวบรวมพยานหลักฐาน เช่น การสืบสวน การค้นหรือการจับกุม ให้พนักงานสอบสวนให้ความร่วมมือตามที่ฝ่ายทหารร้องขอ

คดีตามวรรคหนึ่ง ถ้าฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้รับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษไว้ก่อนแล้ว หรือได้ประสบเหตุและมีความจำเป็นต้องสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนแล้วรีบแจ้งให้ฝ่ายทหารทราบ ถ้าฝ่ายทหารขอรับตัวทหารผู้ต้องหาไปดำเนินการให้มอบตัวและสำนวนการสอบสวนให้ไป แต่ถ้าฝ่ายทหารไม่มารับตัวและไม่แจ้งข้อขัดข้องให้ทราบ ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนต่อไปจนเสร็จสิ้น

ข้อ ๒๓ การสอบสวนคดีอาญา

ในกรณีที่ทหารเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา ให้พนักงานสอบสวนแจ้งผู้บังคับบัญชาของทหารผู้นั้นทราบ แล้วดำเนินการสอบสวนไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและให้แจ้งสิทธิของผู้ต้องหาตามรัฐธรรมนูญ ให้ผู้ต้องหาทราบดังนี้

(๑) สิทธิที่จะขอประกันตัวตามมาตรา ๒๓๕

(๒) สิทธิที่จะพบและปรึกษานายความเป็นการเฉพาะตัวในกรณีถูกควบคุมหรือคุมขังตามมาตรา ๒๓๕

(๓) สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมตามสมควรในกรณีถูกควบคุมหรือคุมขังตามมาตรา ๒๓๕

(๔) สิทธิที่จะได้รับการสอบสวนด้วยความรวดเร็วต่อเนื่องและเป็นธรรมตามมาตรา ๒๔๑

(๕) สิทธิที่จะให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจ เช่น นายทหารพระธรรมนูญหรือนายทหารชั้นสัญญาบัตร เข้าฟังการสอบปากคำของตนได้ตามมาตรา ๒๔๑

(๖) สิทธิที่จะตรวจหรือคัดสำเนาคำให้การของตนในชั้นสอบสวนหรือเอกสารประกอบคำให้การของตนตามหลักเกณฑ์ของกฎหมาย เมื่อพนักงานอัยการได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลแล้วตามมาตรา ๒๔๑

(๗) สิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลือจากรัฐด้วยการจัดหาทนายความให้ ตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายตามมาตรา ๒๔๒

(๘) สิทธิที่จะไม่ให้ถ้อยคำเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเอง อันอาจทำให้ตนถูกฟ้องคดีอาญาตามมาตรา ๒๔๓

(๙) สิทธิที่จะได้รับการเตือนว่าถ้อยคำซึ่งเกิดจากการจูงใจมีคำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวง ถูกทรมาณ ใช้กำลังบังคับหรือกระทำโดยมิชอบประการใด ๆ ไม่อาจรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้ตามมาตรา ๒๔๓

ในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่าทนายผู้ต้องหาได้กระทำหรือจะกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาทหาร หรือกฎหมายว่าด้วยวินัยทหารด้วยผู้บังคับบัญชาของทนายผู้ต้องหาอาจส่งนายทหารพระธรรมนูญ หรือนายทหารชั้นสัญญาบัตรอื่นใดเข้าฟังการสอบปากคำทนายผู้ต้องหาก็ได้

ให้นำข้อ ๑๔ ข้อ ๑๕ และข้อ ๑๖ มาใช้กับการควบคุมตัวและการปล่อยชั่วคราวทนายผู้ต้องหาในระหว่างการสอบสวนโดยอนุโลม ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงกำหนดเวลาควบคุมตัวตามกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลทหาร และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาด้วยในกรณีที่ฝ่ายทหารเห็นว่าการสอบสวนล่าช้าจะขอให้พนักงานสอบสวนเร่งรัดหรือชี้แจงเหตุผลก็ได้

ข้อ ๒๔ คดีในอำนาจศาลแขวงและคดีที่เปรียบเทียบได้

ถ้าทนายผู้ต้องหาคดีอาญา ซึ่งอยู่ในอำนาจศาลแขวงให้การรับสารภาพตลอดข้อหาให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง โดยแจ้งให้ฝ่ายทหารทราบการจับกุมและการฟ้องคดีด้วย

ถ้าคดีอาญาที่ทหาร ต้องหาว่ากระทำความผิดนั้นอยู่ในอำนาจของพนักงานสอบสวนที่จะเปรียบเทียบได้ตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็คดีที่อยู่ในอำนาจศาลทหารหรือไม่ก็ตาม และทนายผู้ต้องหายินยอมให้เปรียบเทียบได้ ให้พนักงานสอบสวนทำการเปรียบเทียบตามอำนาจหน้าที่

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมให้เปรียบเทียบ ก็ให้ส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการหรืออัยการทหารเพื่อดำเนินการต่อไป

ข้อ ๒๕ การสอบสวนกรณีทหารและตำรวจก่อการวิวาทกัน

ในกรณีที่ทหาร และตำรวจก่อการวิวาทกันไม่ว่าจะมีบุคคลอื่นร่วมกระทำความผิดหรือได้รับความเสียหายด้วยหรือไม่ก็ตาม ให้ฝ่ายตำรวจรายงานตามลำดับชั้นถึงผู้บัญชาการตำรวจนครบาลหากเหตุเกิดในกรุงเทพมหานครหรือหัวหน้าตำรวจภูธรจังหวัด หากเหตุเกิดในจังหวัดอื่น เพื่อให้แต่งตั้งคณะพนักงานสอบสวนร่วมกันระหว่างฝ่ายตำรวจกับฝ่ายทหารมีจำนวนตามความจำเป็นแห่งรูปคดี โดยให้แต่ละฝ่ายมีจำนวนเท่ากัน เมื่อการสอบสวนเสร็จสิ้น ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจส่งคดีไปตามอำนาจหน้าที่ที่ประกอบกับผลการสอบสวนนั้น แต่ถ้าความเห็นของคณะพนักงานสอบสวนร่วมกันของฝ่ายตำรวจไม่ตรงกับฝ่ายทหาร ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้ได้รับมอบหมายเป็นผู้มีความเห็นทางคดีแล้วส่งสำนวนให้พนักงานอัยการดำเนินการต่อไป

หากพนักงานสอบสวนฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่ร่วมการสอบสวนตามกำหนดนัด ให้คณะกรรมการสอบสวนร่วมกันเท่าที่มีอยู่ดำเนินการสอบสวนต่อไปจนแล้วเสร็จ เพื่อมิให้การสอบสวนล่าช้าจนเกิดความเสียหายหรือเป็นผลให้ผู้ต้องหาถูกควบคุมตัวไว้นาน ทั้งนี้ให้บันทึกการที่ฝ่ายใดไม่ร่วมทำการสอบสวนติดสำนวนไว้ด้วย

ในระหว่างรอการแต่งตั้ง หรือรอการประชุมคณะพนักงานสอบสวนร่วมกันตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจปฏิบัติหน้าที่เท่าที่จำเป็นก่อนได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเพื่อมิให้เสียหายแก่รูปคดีหรือเพื่อประโยชน์แก่ความเที่ยงธรรมของคดี

ข้อ ๒๖ การชันสูตรพลิกศพ

ในกรณีที่ทหารตายโดยการกระทำของเจ้าพนักงาน ซึ่งอ้างว่าปฏิบัติกรตามหน้าที่ หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติกรตามหน้าที่ ให้จัดให้มีการสอบสวนและชันสูตรพลิกศพตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาฝ่ายทหารหรือหน่วยทหารตามข้อ ๑๑ ทราบเพื่อส่งนายทหารสัญญาบัตรเข้าฟังการสอบสวนและร่วมสังเกตการชันสูตรพลิกศพด้วย

หมวด ๖

การส่งสำนวนการสอบสวน

ข้อ ๒๗ การส่งสำนวนและผู้ต้องหาให้อัยการ

เมื่อการสอบสวนเสร็จสิ้นลง ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการ ดังนี้

(๑) ถ้าเป็นคดีอาญาซึ่งอยู่ในอำนาจศาลทหารตามกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลทหารให้ส่งสำนวนการสอบสวนไปยังอัยการทหารเพื่อดำเนินการตามหน้าที่ต่อไป ส่วนผู้ต้องหานั้นถ้าได้มอบตัวให้ผู้บังคับบัญชารับไปควบคุมไว้ก่อนแล้วตามข้อ ๑๖ ก็อาจไม่ต้องขอรับตัวมาดำเนินการอีก แต่ให้บันทึก และแจ้งให้อัยการทหารทราบว่าได้มอบตัวผู้ต้องหาให้ผู้บังคับบัญชาผู้ใดรับตัวไปแล้วตั้งแต่เมื่อใด

(๒) ถ้าเป็นคดีอาญาซึ่งอยู่ในอำนาจศาลยุติธรรม ให้ส่งสำนวนการสอบสวน พร้อมทั้งตัวทหารผู้ต้องหาไปยังพนักงานอัยการ เพื่อดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไป การส่งตัวทหารผู้ต้องหาที่อยู่ในการควบคุมของผู้บังคับบัญชา ให้พนักงานสอบสวนแจ้งผู้บังคับบัญชา เพื่อส่งตัวทหารผู้นั้นมายังพนักงานสอบสวนตามสถานที่และเวลาที่กำหนดเพื่อส่งให้พนักงานอัยการพร้อมกับสำนวน

ในกรณีที่พนักงานอัยการส่งฟ้องไม่ทันในวันนั้น หากมิได้มีการสั่งให้ปล่อยชั่วคราวให้พนักงานอัยการมอบตัวผู้ต้องหาให้อยู่ในความควบคุมของพนักงานสอบสวน สำหรับในกรุงเทพมหานคร ส่วนในจังหวัดอื่นให้ฝากตัวผู้ต้องหาให้เรือนจำควบคุมไว้

ข้อ ๒๘ การส่งสำนวนให้อัยการทหาร

ให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนการสอบสวนไปยังอัยการทหาร เพื่อดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลทหารต่อไป ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) คดีอาญาซึ่งพนักงานสอบสวนมีอำนาจเปรียบเทียบได้ และเปรียบเทียบเสร็จแล้วหรือทหารผู้ต้องหาไม่ยอมให้เปรียบเทียบตามข้อ ๒๔ วรรคสอง

(๒) คดีอาญาซึ่งอยู่ในอำนาจศาลทหารและยังจับตัวทหารผู้ต้องหาไม่ได้

(๓) คดีอาญาซึ่งอยู่ในอำนาจศาลทหารและจับตัวทหารผู้ต้องหาได้แต่หลักฐานไม่พอฟ้องหรือพนักงานสอบสวนเห็นควรตั้งไม่ฟ้อง

(๔) กรณีมีความตายเกิดขึ้นโดยการกระทำของฝ่ายทหาร ซึ่งอ้างว่าปฏิบัติ การตามหน้าที่

(๕) กรณีที่พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนคดีทหาร ตามที่ฝ่ายทหารร้องขอตามข้อ ๒๒ วรรคสอง เสร็จสิ้นแล้ว

ในกรณีที่ฝ่ายทหารเป็นผู้ทำการสอบสวน เกี่ยวกับคดีที่ต้องทำการชันสูตรพลิกศพ เมื่อพนักงานสอบสวนชันสูตรพลิกศพตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเสร็จแล้ว ให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนชันสูตรพลิกศพไปให้เจ้าหน้าที่สอบสวนฝ่ายทหาร ตามที่ได้รับการร้องขอ

ข้อ ๒๕ การแจ้งผลคดีเพื่อการประสานงาน

ในคดีอาญาซึ่งทหารเป็นผู้ต้องหาและอยู่ในอำนาจศาลยุติธรรม ให้พนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการแจ้งผลคดีเพื่อการประสานงาน ดังนี้

(๑) เมื่อพนักงานสอบสวนเห็นควรสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้อง ให้หัวหน้าพนักงานสอบสวน หรือหัวหน้าสถานีตำรวจที่เกี่ยวข้องแจ้งความเห็นทางคดีชันสอบสวนไปยังฝ่ายทหาร

(๒) เมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งฟ้องหรือมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องแล้วให้พนักงานอัยการแจ้งคำสั่งดังกล่าวไปยังฝ่ายทหาร

(๓) เมื่อศาลยุติธรรมมีคำพิพากษาประการใด ให้พนักงานอัยการแจ้งคำพิพากษาของทุกชั้นศาลไปยังฝ่ายทหาร

(๔) ในกรณีที่ทหารผู้กระทำผิดต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก และฝ่ายทหารที่ได้รับแจ้งต้องการที่จะรับตัวทหารผู้กระทำผิดนั้นเมื่อพ้นโทษ ให้แจ้งการอายัดตัวให้ผู้บัญชาการเรือนจำที่ทหารผู้กระทำผิดนั้นต้องคุมขังอยู่ได้ทราบและให้ผู้บัญชาการเรือนจำแจ้งให้ฝ่ายทหารที่แจ้งการอายัดตัวทราบเมื่อใกล้กำหนดวันเวลาที่จะปล่อยตัวไป

(๕) เมื่อจะมีการปล่อยตัวทหารผู้กระทำผิด หากมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารมารับตัวก็ให้มอบตัวไป แต่ถ้าไม่มีก็ให้ผู้ที่มิอำนาจสั่งปล่อยหรือพนักงานอัยการในกรณีที่ศาลยุติธรรมเป็นผู้สั่งปล่อย แจ้งให้ทหารผู้นั้นไปรายงานตัวต่อผู้บังคับบัญชาต้นสังกัด

(๖) ถ้าทหารผู้นั้นต้องหาในคดีอื่นซึ่งจะต้องนำตัวไปฟ้องยังศาลทหารอีกด้วย หรือผู้บังคับบัญชาฝ่ายทหารต้องการตัว ให้ฝ่ายทหารมีหนังสืออายัดตัวไว้กับพนักงานสอบสวนและให้พนักงานสอบสวนบันทึกไว้ในสำนวนการสอบสวนว่า ทหารยังต้องการตัวและให้ผู้บังคับบัญชาฝ่าย

ทหารติดต่อกับพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการเพื่อรับตัวทหารนั้นไป

ข้อ ๓๐ การดำเนินคดีกับบุคคลบางประเภท

การดำเนินคดีอาญากับบุคคลบางประเภท ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่ทหารผู้ต้องหาว่ากระทำผิดคดีอาญาและอยู่ในอำนาจศาลทหาร เป็นเด็กหรือเยาวชนตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการไปตามกฎหมายนั้นทุกประการ และแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาของทหารผู้ต้องหานั้นทราบ

(๒) ในกรณีที่ผู้ต้องหาเป็นพลเรือนในสังกัดราชการทหาร แต่การกระทำผิดคดีอาญาเกิดในขณะที่บุคคลนั้นปฏิบัติหน้าที่ยามรักษาสถานที่ราชการทหาร ให้นำความใน ข้อ ๗ ข้อ ๑๑ และข้อ ๑๖ มาใช้โดยอนุโลม

(๓) ในกรณีที่ผู้ต้องหาเป็นอาสาสมัครทหารพรานที่อยู่ในความควบคุมดูแลของทางราชการทหาร และการกระทำผิดคดีอาญาเกิดในขณะที่บุคคลนั้นยังสังกัดอยู่ในหน่วยอาสาสมัครทหารพราน ให้นำความใน ข้อ ๗ ข้อ ๘ ข้อ ๙ ข้อ ๑๐ ข้อ ๑๑ และข้อ ๒๓ มาใช้โดยอนุโลม

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๔๔

พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร

(ทักษิณ ชินวัตร)

นายกรัฐมนตรี